

vzdělávacích soustav jak v rámci jedné země, tak v porovnání s ostatními zeměmi. Díky údajům shromážděným v minulých šetřeních PISA můžeme sledovat vývoj výkonu žáků v průběhu času a v různých gramotnostech. Z 64 zemí a ekonomických celků se srovnatelnými údaji si 40 zlepšilo průměrný výkon alespoň v jedné gramotnosti. Země a ekonomické celky s nejlepšími výsledky, jako je Šanghaj v Číně nebo Singapur, dokázaly ještě zvýšit svůj náskok, zatímco země jako Brazílie, Mexiko, Tunisko a Turecko dosáhly významných zlepšení oproti svým dřívějším neuspokojivým výsledkům.

Některé vzdělávací soustavy prokázaly, že je možné zajistit průkazné a spravedlivé výsledky učení, a zároveň dosáhnout rychlého zlepšení. Z 13 zemí a ekonomických celků, které mezi lety 2003 až 2012 významně zlepšily svůj výkon v matematické gramotnosti, dosáhly tři pokroku také v rovnosti vzdělávání a dalších devět si zlepšilo výkon a zároveň udrželo vysokou úroveň rovnosti - což dokazuje, že země nemusí obětovat dobré výsledky, aby všem žákům vytvořily spravedlivý přístup ke vzdělávání.

Přesto výsledky šetření PISA ukazují velké rozdíly mezi zeměmi ve výkonu v matematice. V zemích, které se účastnily šetření matematické gramotnosti PISA 2012, je mezi nejlepším a nejhorším výsledkem rozdíl 245 bodů, což je ekvivalent téměř šesti let školní docházky. Ještě větší jsou rozdíly ve výkonu v matematice v jednotlivých zemích. Žáky s nejlepším a nejhorším výsledkem dělí více než 300 bodů - což je ekvivalent více než sedmi let školní docházky. Vynikající žáky mají samozřejmě všechny země a ekonomické celky, ale jenom některé z nich dávají všem žákům příležitost naplnit svůj potenciál.

Zpráva také odhaluje znepokojivé rozdíly v přístupu chlapců a dívek k matematice: i když si dívky vedou v matematice stejně dobře jako chlapci, vykazují menší vytrvalost a motivaci k učení matematiky, mají menší důvěru ve vlastní matematické schopnosti a k výuce matematiky přistupují s většími obavami. Průměrná dívka podává v matematice horší výkon než průměrný chlapec, mezi žáky s nejlepšími výsledky však mají chlapci ještě větší náskok. Tato zjištění mají závažný dopad nejenom na vyšší vzdělávání, kde jsou ženy už nyní nedostatečně zastoupeny ve vědeckých, technických a matematických oborech, ale projeví se i později, až budou tyto mladé ženy vstupovat na trh práce. To potvrzuje poznatky genderové strategie OECD, která poukazuje na některé faktory, jež vytvářejí - a prohlubují - nerovnosti v přístupu mužů a žen ke vzdělávání, práci a podnikání. Podpora pozitivních přístupů dívek k učení matematiky a investice do výuky tohoto předmětu může tyto nerovnosti postupně odstranit.

Šetření PISA 2012 také ukazuje, že školské systémy s nejlepšími výsledky jsou ty, které spravedlivěji přidělují vzdělávací zdroje zvýhodněným a znevýhodněným školám a ponechávají školám větší volnost při tvorbě školních osnov a systémů hodnocení. Úspěšné školské systémy se vyznačují přesvědčením, že všichni žáci mohou dosáhnout dobrých výsledků, a vůlí zapojit do vzdělávání všechny zainteresované strany včetně žáků - například tím, že od žáků získávají zpětnou vazbu o vyučovacích postupech.

PISA není jenom spolehlivý indikátor schopností žáků plně se účastnit života společnosti po ukončení povinné školní docházky, ale také mocný nástroj, který země a ekonomické celky mohou využít k vylepšení svých vzdělávacích politik. Žádná konkrétní kombinace politik a postupů, která by fungovala všem a kdekoli, neexistuje. Každá země má prostor pro zlepšení, i ty s nejlepšími výsledky. Proto OECD opět po třech letech vydává tuto zprávu o stavu